

Onder oude eiken bij hoeve Niklaos

Boerderij Niklaos is een historische plek op de vroegere heide tussen Harreveld, Halle, Heelweg en Mariënveld.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

HARREVELD - Wat is er waar van alle verhalen over de sterke Nicolaas of Niklaos Mensink? In volksverhalen werd hij tot een soort Achterhoekse Goliath, die de meest onwaarschijnlijke krachtpatserij toonde.

Wat zeker is, is dat hij bestaan heeft, zegt de op boerderij Niklaos geboren tante Annie Sasse-Mensink (85), die zichzelf daarvoor als levend bewijs noemt. Henry, broer van bewoner Gery Tankink, vond dat Nicolaas in 1779 in het Duitse Coesfeld geboren is en 85 jaar oud werd. Met vrouw en kind schijnt Nicolaas naar Harreveld te zijn gekomen, ergens tussen 1809 en 1814 als de serteur. In dit niemandsland, tussen Halse en Harreveldse heide, zou hij een eenvoudig huisje of hut hebben gebouwd, die de naam Nicolaashut kreeg. Misschien werkte Niklaos als dagloner voor buurman Mellink; later werd hij zelf boer.

Annie Sasse heeft in familiekring wel de oude verhalen gehoord. Dat voorvader Nicolaas zijn vrouw gewoon optilde om kippeneieren uit hoge leggesten te rapen. En toen twee veldwachters hem stropend snapten bij een naburige eendenkooi tilde hij beiden met de voeten van de grond en sloeg ze met de hoofden tegen elkaar. Alle sterke verhalen zijn niet meer na te gaan, maar gedenkwaardig is hij en daarom zit aan het voorhuis het bord, met de naam, hier gespeld als *Nicolaas*. De plek aan de Nicolaasweg 1 is met recht een landschapsmonument

met haar oude kavelgrenzen en beplantingen, geriefhoutbosje met buizerdnest en ligging tegen de oude akkerlanden van de Halse rug. Marga en Gery Tankink beoefenen hier natuurontwikkeling. Op het erf staan enkele monu-

“Het enige wat ik zeker weet van Niklaos is dat hij echt heeft bestaan

Annie Sasse-Mensink

mentale eiken, waarvan de dikste een omtrek heeft van 4,26 meter. De kerkuil is vaste gast met dit jaar nog zes kuikens. Rond de boerderij zijn sporen van zandwinning en een stelsel voor ontwatering. Tante Annie weet nog dat er bij huis een kuil was waar ze als kind wit zand uit haalde om de keukenvloer te strooien. De boerderij was toen een klein gemengd bedrijf met zes of zeven koeien, een paard, kippen en wat varkens. In die tijd waren de bewoners deels gericht op Heelweg,

■ Op het mooie erf van boerderij 'Niklaos': van links naar rechts Gery Tankink, Henry Tankink, Marga Tankink en Annie Sasse-Mensink. foto Jan van den Brink

met o.a. de molen, te bereiken via een pad door de kamp. Een eindje van Niklaos vandaan is nog een stukje historie te proeven. Het boerderijtje uit 1830 van Martin en Jeannette Hoenderboom is mooi gerestaureerd. Ooit woonden hier zeven volwassenen bijeen, slapend in twee bedsteden en enkele bedden. De laatste boer-bewoner, de vrijgezel Jan Sprenkelder, bekender als *Teune*

ziene Jan, liet alles bij het oude. Na zijn overlijden als 81-jarige in 1992 kwamen de huidige bewoners in beeld. Treffend is dat de eerste eigenaar van dit huisje een zoon was van Johanna Hoenderboom, weer familie van de huidige eigenaar. De bewoners tonen de foto's van de restauratie van het gemeentelijk monument, dat door de herindeling overging van Zelheim naar Oost Gelte en later

het adres aan de Nicolaasweg kreeg. Dat was maar goed, want hulpdiensten konden het oude (Halse) adres nooit vinden. Een brandweerman zei daarvoor ooit wat naïef, „Geen probleem, als er flink vuur is zien we vanzelf wel waar we moeten zijn.”

.....
Dit is deel 36 in de serie over landschapsmonumenten. achterhoekweermooi.nl